

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1907. október 31.

245. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
RIVA SZAPARY, ADRIA-PALOTA.
TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos péld. sorja 40 fillér.

Az álarcos sajtó.

Dicső dolog, amikor egy újság elmondhatja magáról, hogy független és bátor. Hogy a véleményét ki meri mondani derűre-borura. Itéletet mer mondani élők és holtak fölött s „szellemi igazságszolgáltatást” nyújt itt, ezen a földön. Ismételjük, mindez méltányolni való — szokás. Ha magunk is nem volnánk független lap és nem félős, irigyelni is tudnók az ilyen lapot: de többek között egyetlenegy okért nem irigyeljük azt a „bátor és független” újságot, amelyről szó van ezekben a sorokban. Nevén csupán azért nem nevezzük meg, nehogy könnyű szerrel hírnévre tegyen szert itt és az országban. De tudni tudhatja mindenki, mely lapról van szó, amikor kijelentjük, hogy egy első évfolyamban levő olasz újság van szóban, amely oroszlánbörben hangoztatja kélszer hetenkint az ő megváltó ígét. Többek között azt hangoztatja, hogy „bátor és független.”

Miután hajlandók vagyunk elhinni azt hogy független, nézzük meg, hogy mit ért a bátorság alatt. (Mindezek a magyarságot és a magyar államiságot mélyen érintő dolgok!) A lapot, felelősszerkesztői minőségében egy kömives legénnyel jegyeztetik, akinek egyéb hivatása ez időben még nincs; nyugton malterozhatja az épülő hazak falait; s csupán csak akkor érkezik el az ő szent kötelessége, amikor az esetleges sajtóperekben — bátran ki kell állania a felelősségviselés terhével. (Vajjon miért nem maradhatott meg ez a munkás ember az ő becsületes mesterségénél, a kömivességnél? A strohmannság tán jövedelmezőbb kenyérkereset?)

A „felelős szerkesztő” uron kívül (aki nem ír, mert az abc-ét sem ismeri jól) fekete álarcos urak írják az újságot. Ezek az ugynevezett „bátrak”! A kömives legény kibérelt lelkiismeretébe raktározzák el „bátran” az ő szellemi termékeiket, amelyeknek futólagos ismertetésébe alább bocsájtkozunk. Nevet hiában keresünk egy cikk alatt is. Álnevek alatt röplünek világgá nemcsak az alaptalan vádak és hazudozások, hanem a magyar állam integritása ellen irányuló merényleteik, izgatásaik. „Nekünk van bátorságunk kimondani, hogy olaszok vagyunk” — írják egy helyen, s hogy a magyar állam nekik smarn. Aláírva valami majom név. Ilyen hülyén és fonákul fest a „bátrak” bátorsága.

Ez a kipécézett mondat azonban még a legjamborabb megnyilvánulása jellegzetes bátorságuknak. Főlölegesnek tartunk még ezuttal rovásra venni egy egész bűnlajstromot. Elvégre, ennek is elérkezik az ideje — majd ha felfe-

deztük az álnevű „hősöket”, mert az a bornirt kömiveslegény hiába kínálja személyes szabadságát, amelynek törvényes megfosztása néki napszámberéket jelent. A „bátrak” pedig továbbra is meghuzódnak a fekete álarc alatt, amit cikkük írásakor öltenek magukra, hogy „bátran” szórhassák világgá a külföldi irredentaszajtóból összelopkodott szellemi szírporkáikat. E had élén pedig istenecsce jól fest a kömiveslegény fülébe szurva a hírlapírás szimbolumaként a libatoll, kezében pedig a malteros kanál. Ajakán pedig paraszti mosoly: oly elégtételt az álnevű cikkért nem adok, amelyben a bőröm épsége kockán foroghat; az egyéb szerzedéseimért, ami az elzárást illeti, pedig megvan a bizonyára írásban kikötött napszámberé. A butaság sokszor cinikussá teszi az embert.

És ilyen cinizmus, butaság és lelkiismeretienség időzete mellett működnek a jeles „bátrak”. Mint a göröngy alatt a földalatti férgek sokasága. Ha ezt a göröngyöt félrerugjuk, az odavetődő világosságtól megrémülve futnak ezerfelé . . . Most pedig, könnyű lélekkel mondjuk, kitéttük magunkat az álarcos hőseinek támadásának. De előre is hangoztatjuk: arról csak úgy vesszünk tudomást, ha — levezzik az álarcot: vagyis, ha majomnevek helyett igazi vezeték- és keresztnéveket írunk.

Séta a város körül.

Magyar áruház Fiumében.
A helyi kereskedelemről.
A japán áruk és az idegenforgalom.

Egy tehetséges magyar festő vetődött három esztendővel ezelőtt Fiuméba. Tehetséges ambícióval megáldott ember volt, aki sokat várt Fiumétól, a magyar kikötővárostól. Persze hogy keserű csalódások érték minden vonalon. Legelőször is azt konstataulta, hogy a terra latina — ahogy egyes fiumeiiek Fiume földjét csufolni szokták — nagyon kedvezőtlen talaja a művészetnek. Mecénások helyett részvétlen embereket talált, akiket sok máé érdekel, de a művészet nem.

Ez a piktor lelkes magyar is volt s így méltán remélhette, hogy tehet valamit a magyar kereskedelem, továbbá a magyar nemzeti szellem ápolása érdekében is.

Meg kell jegyeznem, hogy ez az ember végtelenül szerény volt és végtelenül idealista. Amikor meggyőződött arról, hogy ebben a városban nem a magyar kereskedelem a predomináló, a kezét tördelte és így szólt.

— Tenni kellene valamit. Mert ez így nem mehet tovább. Magyar kikötővárost, ahol

minden nemzetbeli kereskedő van csak magyar nem, nem tudtam elképzelni s ime most azt látom. Indítsunk mozgalmat egy nagy magyar áruház létesítése érdekében.

Azután meg is festette a képzeletünk számára azt a magyar áruházat. Nagyszabásu vállalatnak képzelte, ahol minden Magyarországon gyártott cikket kellene árusítani. De különösen a jellegzetes magyar ipari termékeket, a magyar disztárgyakat kellene benne árusítani, mert Fiumében főképpen ennek van nagy keltje, lévén ez a város az az idegenforgalmi centrum, ahol minden esztendőben több mint százezer idegen megfordul.

Ez az idegenek most is vásárolnak Fiumében. De lássuk csak mit? Magyar disztárgyakat a fiumei kereskedők nem tartanak raktáron. Helyettük teletömik boltjaikat a Japánból importált selejt árucikkokkal, amelyek teljesen értéktelenek és csak szemrevalók. Az idegenek természetesen kapkodják ezeket is s a helybeli kereskedők sem járnak rosszul, mert a japán áru olcsó és jó haszonnal lehet tudadni rajta. Arra nem is gondolnak, hogy magyar árucikkeket ajánljanak az idegeneknek. De minek is. Mikor a japán is jó s ezt még kínálni sem kell.

Pedig a jellegzetes magyar árucikkoknak volna keltjük Fiumében. Az idegenek szétvinnék ország-világra a magyar termékeket s mindenütt híre kelne annak, amit még csak kevés helyütt tudnak, hogy a magyar ipar ma már magas színvonalon áll s fölveheti a versenyt sok nemzettel.

De nemcsak a disztárgyakkal vagyunk olyan csehitül Fiumében. A divatickek és a szükségleti tárgyak jó része idegenből kerül hozzánk. Tessék csak végigjárni a fiumei boltokat s mindjárt meggyőződhetik mindenki arról, hogy ebben a városban rengeteg osztrák, német, angol árut árusítanak. Magyart azonban csak igen keveset. Csak a legolcsóbbat, a leglétványabbat, amivel semmi szolgálatot nem tesz a fiumei kereskedő a magyar iparnak, amelynek csak a salakját érdemesíti arra, hogy üzletében áruba bocsássa.

Egy két magyar kereskedő letelepelett Fiumében. Mindegyik bebizonyította, hogy a magyar ipari termékeknek lehet Fiumében piacot teremteni. Csak akarat és pénz kell hozzá. És pénz kellene a magyar árucarnok (talán ez volna a helyes neve.) létesítéséhez.

Hogy prosperálna és hogy fontos hivatást töltene be, azt nekem, hozzá keveset értő zszurnalisztának magyarázni főlöleges. A megoldásra vállalkozna bármelyik nagyszabásu fővárosi cég, — ha a kormány kellő támogatásban részesítené. Meg is találna a számitásait.

Ez az árucarnok javára válnék a fiumei kereskedelemnek is, mert modern alapokon nyugodva megmutatná annak a módját, hogy miképpen kell modern üzletet vezetni.

Mert a fiumei kereskedők javarészerő elmondhatjuk, hogy csak ahhoz értenek, hogy miképpen nem szabad üzletet vezetni.

A magyar árucarnokra nagy a szükség. A régi eszmet újból felelevenítettem.

Hátha most szerencsésebb fogadtatásra talál?

Dongó.

UJDONSÁGOK.

— **Solymássy Oszkár**t, a fiumei tengerészeti akadémia volt igazgatóját a Magyar Keleti Tengerhajózási Társaság legutóbbi igazgatósági ülésén tengerészeti igazgatóvá nevezték ki. Solymássy a tengerészet kiváló ismerője s így méltán megérdemelte azt a kitüntetést, amelyben a hajóstársaság részesítette.

— **Szterényi a dalmát vasutakról.** A közgazdasági bizottságban Szterényi József kereskedelmi államtitkár fontos kijelentést tett a kiegyezésnek a dalmát vasutakra vonatkozó ügyeire. Szterényi kijelentette, hogy a dalmát vasutakkal a kormány nem akart kedvezni az osztrákoknak, mert a likai vasút kiépítése a horvátoknak tett régebbi ígéret beváltása. Az osztrák miniszterelnök s a magyar miniszterelnök beszéde közt nincs ellentét, mert Beck báró azért említett fix terminust, mert mi is azt követeltük a kassa—oderbergi vasutnál létesítendő változásokra vonatkozólag. Ugyanerre az időre kell meglennie a dalmát vasutaknak is. A magyar miniszterelnök azért nem említett terminust, mert a horvátokkal szemben fenntartotta azt a követelést, hogy a határvidéki alaptól a vasútépítéshez nyolc millióval járuljanak hozzá. A forgalommegosztásra és díjképzésre jogaink nem változtak. Végül szembeszállt azzal a felfogással, mintha a vasut Fiume érdekeit bántaná.

Szterényi államtitkár kijelentései bizonyosan megnyugtatók a fiumei kereskedelmi köröknek, ha azok nem ismernék már az ilyen „megnyugtató” kijelentéseknek az értékét.

— **A kamara panasza.** A kereskedelmi és iparkamara tegnap délután 6 órakor Meynier Henrik elnöklésével ülést tartott, amelynek legfontosabb tárgyát a fiumei kikötőben uralkodó bajokról szölte.

Rudan kamarai tag a vasuti forgalom lebonyolítása ellen fakad ki. Különösnek találja, hogy ebben a hónapban két ízben szünetelt a árutölvétel Fiume felé. Az ország legtöbb állomásán most sem fogadnak el árut Fiume részére. Ezek az állapotok a vagonhiány és az idej szénbehozatal következtében támadtak. A raktárakban nincs hely az áruk részére. Javasolja, hogy a kamara intézzen tiltakozó átiratot az államvasutak igazgatóságához és a miniszterhez az összes érekelte fiumei kereskedelm ténnyezők nevében, valamint szólítsa fel hasonló állásfoglalásra az ország többi kamaráit is. Rudan azt hiszi, hogy a folyó év december 31-én lejár a kormányának szerződése a nyilvános raktár részvénytársasággal s most alkalom kínálkozik arra, hogy a raktárakat kivegyék a magánkezek alól. Javasolja, hogy a kamara irjon fel ez ügyben a kereskedelemügyi miniszterhez. Rudan mindkét javaslatát a kamara elfogadta.

Kaufmann kamarai tag javasolja, hogy a kamara szólítsa fel a város képviselőjét, hogy a fiumei állomási és kikötői állapotokat tegye szövé a képviselőház valamelyik legközelebbi ülésén.

A kamara ezután a napirenden levő többi kérdést tárgyalta. Megválasztotta tengerészeti előadóit Bégná Henrik, Luppis A. F., Gerbaz Lajos és Gelletich János személyében. A kamarák átiratainak tárgyalása után a kamara titkára ismertette tervét a második budapest—fiumei vasutvonal kiépítéséről. Az ülés este nyolc órakor ért véget.

— **A népegyetem.** Ma este 7 órakor a magántisztviselők egyesületének helyiségében ülés lesz a helybeli társas egyesületek vezetőségének a részvételével. Az ülésen a népegyetem alapítását fogják megvitatni.

— **Uj magyar.** Sternberger József tegnap tette le a magyar állampolgári esküt Vio Ferenc dr. polgármester kezébe.

— **Uj fiumeiek.** A városi állandó bizottság tegnapi ülésén következőknek adták meg a fiumei illetőséget. Perzulich Ferenc rizsgyári munkás, Novák Péter, tisztviselő a városi fogyasztási hivatalnál, Neumann Ignác és Sándor kereskedők, Dianich Mihály vasuti gyakornok, Colan Mariano fűtő, Löventhal Domini Mária tisztviselő a tengerészeti hatóságánál és özv. Bossi Paszkálné magánzónó.

— **A horvát kereskedők és a fiumei cégtáblák.** A fiumei horvát kereskedők legutóbb tartott értekezletükön elhatározták, hogy táviratban jelentik be tiltakozásukat a belügyminiszternek a cégtáblákra vonatkozó rendelkezése miatt.

— **Kinevezés a tengerészetnél.** A király kinevezte a tengerészisztikarban: ellentengernagyokká: Kunsti Alajos, Schukic Lázár, Elbleini Müller Frigyes lovag sorhajókapitányokat; sorhajókapitányokká: lovag Schwarz József, Njegovan Miksa, Sellner Lipót, Kastner Mihály, Mayersbergi Pajer Rezső, Harácich Manó fregattkapitányokat; Bauman Alajos fregattkapitány rangjának fenntartásával; Pacher Vilmos fregattkapitányt; fregattkapitányokká: Falzari Kamil, Seidensacher Károly, Kaszon-Jakabfalvi László Elemer, Höchsmann Ede, Keil Ferenc lovag, Fraus József korvettkapitányokat; korvettkapitányokká: Brosh Rezső, Dassenbacher Gusztáv, Cicoli Alfréd, Schwarzl Kamil, Firmian József gróf, Martinak Ferenc, Bolzar Ottó, Teuschl Kamil, Wickerhauser Győző, Teichgraber Ferenc, Prica Dragutin, Voncina Vitus, I. oszt. sorhajóhadnagyokká: I. oszt. sorhajóhadnagyokká: Milinkovic Mitán lovag, Riedlein József, Stankovich Miklós, Pokorny Adolf lovag, Stecher Ferenc, Luppis Károly, Orioni Zaffauk József, Taschwer János, Neuffer Bodog, Peter Albert, Gamringer József, Junovicz Roman, Hawlik Ágost, Koch Method, Wutscher Ferenc, Kattenburgi Haas Tódor, Potocnik Adolf, Roinski Albert, Mayer Ervin és Salcher Rikárd II. oszt. sorhajóhadnagyokká; II. oszt. sorhajóhadnagyokká: Kuchinka Károly, Klöckner Győző, Weirforti Trost Ede, Sachsenfelsi Dietrich Alfred, Pfan de Riviera de los marques de Villanueva de las Torres Kajetan, Klobucar Győző, Myrdacz Emil, Förster Rezső, Pulgner Remus, Seitz Miksa, Dofflingeni Ambrozy Miksa, Simunich Markus, Zemplén Szilárd, Wimmer Frigyes, Seiler József, Klima Gusztáv, Kézdí-Polyáni Szabó Gyula, Brettner Severin, Preinl Károly, Gayer Oskar, Lechanowszky Lothár, Opl Walter, Vok János és Passerar Urban sorhajózászlósokat; sorhajózászlósokká: Ferro Archibald lovag I. osztályu tengerész-hadapród rangjának fenntartásával; Zsujtai Némethy Zoltán Klüssl Frigyes, Hermann Norbert, Ekl Pál, Homa Walter, Cazzolisi és langenthal Lutterotti Henrik, Blessich Narcis, Jirku Károly, Kankovsky Ede I. osztályu tengerész hadapródokat; Bartelmus Ágost I. oszt. tengerész hadapród rangjának fenntartásával; Helleparth Rikárd, Kuchinka József, Schwichert Gusztáv, Mollendorfi Moese Vilmos, Seedanki Schonta Erik, Doblhoff Rikárd báró, Ulbing Walter és Sarich Vladimir I. oszt. tengerész hadapródokat.

— **Nemzetközi hajózási kongresszus.** A XI. nemzetközi hajózási kongresszus 1908. május 31-től június 7-ig fog ülésezni Szent-Pétervárott II. Miklós cár védnökségével. A kongresszus belhajózási és tengerhajózási szakosztályra oszlik. Mindkét szakosztály a hajózási nézve nagyfontosságú kérdéseket fog megvitatni. Az első szakosztály többek között a folyami hajózásnak az iparra és mezőgazdaságra való jelentőségével, a második szakosztály pedig a tengeri hajózás biztosításának kérdésével is fog foglalkozni. A kongresszus üléseinek tartamára hajózási kiállítást is rendeznek. Alkalma nyílik a kongresszus tagjainak, hogy Oroszország nagy városait és szép vidékeit megismerjék. E végből a kongresszus rendezősege hét nagyobb szabású kirándulást tervezett állította össze.

— **Trieszti rizsgyárak fuziója.** Az első trieszti rizshántoló részvénytársaság és a Tengermelléki rizshántológyár részvénytársaság igazgatóságai tárgyalásokat folytatnak egymással a két vállalat egybeolvasztása iránt. Az „első trieszti” 14 év óta áll fenn, 3 és fél millió korona alaptőkével bír és az idén 12 $\frac{1}{2}$ százalék osztalékot fizetett. Az angol-osztrákban érdekexportjához tartozik. Trieszti gvárain kívül keményítő gyára van Cervignanóban, két protamolgyára Ausztriában és Németországban és egy rizshántolója Romániában. A Tengermelléki (Küstenländische) rizsgyár, melynek igazgatója magyar ember, Auspitz Vilmos, hét éve áll fenn, 4 millió korona alaptőkével bír és nagy modern rizsgyárán kívül 2 évvel ezelőtt egy igen jól jövedelmező hengeralmot is épített Trieszben. Egy egyiptomi és egy romániai rizshántológyár részvényese, és eddigi konkurrens vállalatának az „első trieszti” rizshántolónak részvényeiből is 600 darabot tart tárcájában. Háta mögött az Unionbank áll. Ha a két vállalat fuziója sikerül, a fiumei rizshántológyár második helyre szorul és a trieszti egyesített rizsgyár lesz a monarchia legelső rizshántolója.

— **Orkán Nápolyban.** Nápolyból jelentik, hogy egy heves orkán, amely ma délelőtt dühöngött, Nápolyban nagy károkat okozott. Számos palota víz alatt van, sok fát gyökerestől kitépett a vihar. Porticciban a nyaralókban nagy pusztítást okozott a vihar. A Vezuv-környékbeli köz-égek között a közüti közlekedés meg van szakítva. Pozzuoli város egy részét a tenger elborította.

— **D'Annunzio új drámája.** A torinói „Stampa”-ban Gabriele Gabrielli indiskréció árán bár rövid foglatban elmondja a Nave-nak, D'Annunzio legújabb darabjának tartalmát. A dráma a középkor elején látszik egy tengermenti városban, amelyet a szerző meg nem nevez, de amely minden jel szerint Veléme. A barbárok elől menekülő olasz néptörzs megalapítja a tengeri várost s néprtribunnak megválasztja az aqulejai Orso Faledrot Faledro ellen csakhamar súlyos vádak hangzanak. Azt beszélnek róla, hogy zsaroló, rabló, hogy lop és fosztogat, azonfelül pedig elárulni készül a hazáját. A nép lappangó dühe végre kitör, Faledrot ledöntik helyéről s utódjának megválasztják a tengeren diadalmas Marco Graticót. Büntetésül Faledronak és négy fiának kitolják a szemét; csak a leányának, a szépséges Pasiliolának kegyelmeznek meg a hóhérok. A vak családot megfosztják mindenétől s kiverik házából. A város azután Gratico ünnepi fogadására készül. A tengeren már feltűnik a gályája. Ekkor megjelenik a kikötő hidján a megvakított Orso Faledro vak fiaival s megátokozza embertelen honfitársait. Megnyílik a bazilika kapuja s ki lép rajta Emma apátasszony, aki a Gratico család sarja. Le akarja csillapítani az átkozódó vak embert, de most ez ellene fordul átkaival. A gálya végre kiköt s diadalmi menetben bevonul a városba Gratico. A tömeg vállán viszi és ülteti a tribuni székbe. Az örömdiadalnak Orso leánya net véget. A szerencsétlen teremtés megőrült. Az új tribun elé rohan és vad táncot jár előtte. A tömeg felbőszül és a vízbe akarja vetni a vak Faledrot. Megcselekszi-e, nem-e, nem derül ki, Gabrieli tartalmas kivonatából. A mese vonalai egyáltalán nem látszanak ebben a traktalom elmondásában; úgy látszik, hogy az indiszkrét újságíró csak félfüllet hallott dolgokat kottyantott ki. Az érdeklődőknek azonban most már nem sok ideje lesz szükség várniok. A római Argentina színházban mihamarabb meg lesz az új dráma bemutatató előadása.

— **Nagy szénzállítmány.** Tegnap érkezett kikötőnkbe a „Sofia Baraille” osztrák gőzös, amely 3092 tona szenet hozott Cardiffból.

— **Megbüntetett kivándorló.** A rendőrség letartóztatta Frank Ferenc 30 éves szatmári köművest és Nedin Dusan 21 éves munkást, akik hamis utlevéllel elkartak Amerikába kivándorolni, két-két napi elzárásra és 20—20 korona pénzbüntetésre ítélt.

— **Csak egy virágszálat!** A magyar társadalom évek óta nem fogadott jótékonyági akciót nagyobb rokonszenvvel, mint a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek azt a szép, poetikus gondolatát, hogy a halottaknak szánt koszoruba egy virágszállal kevesebbet kössünk s azt az egy virágszálat ajánljuk föl a szegénysorsu tudóbetegeknek. Széles körben erről beszélnek társaságunkban s keresik a módot, amellyel ezt a szent vámot minél többen, kényelmesebben leróhatnák. Ebben is segítségre jön az egyesület. *Kétezer ridikült készített.* „Mentsük meg a tudóbetegeket” jelmonddal. A ridikül egyleti pecséttel van ellátva. Rajta van a belügyminiszternek engedélyezése s nyitva van a szája, hogy minden jó szív bedobhassa garasát. Most már csak az kell, hogy ez a kétezer ridikül mind forgalomba kerüljön. Ezer jó szív már van, aki elvállalta a ridikült s a szent vámot be fogja gyűjteni, de az egyesületnél még van ezer ilyen formás gyűjtőtáska. Kérjük hölgyeinket, ne sajnálják a szép emberbarát céltól a fáradságot. *Irjanak egy levelezőlapot a József Kir. Herceg szanatórium Egyesületnek* Budapest, IX. Lónyay-utca 47. szám s kérjék postafordultával a ridikült. Aztán legyen jelszavunk: „Csak egy virágszálat!” Gyűjtünk minél többet a szegénysorsu tudóbetegek emberbaráti alapjára.

— **Ingyenes esti tanfolyam felnőttek számára.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskola tantestülete folyó évi november hó 5-től kezdődőleg négy havi időtartamra felnőttek számára ingyenes esti tanfolyamot nyit. Az előadások minden kedden és pénteken 7-től 9-ig tartanak és kiterjednek a polgári fiúiskola III-IV. osztályainak tantárgyaira. A tanítás teljesen díjmentes. Beiratkozni lehet az iskola igazgatójánál (Áll. iskolaépület, Via Ospedale, I. emelet) f. évi november hó 1, 2 és 3-dikán délelőtt 10—12-ig.

— **Barca Jenő** kitűnő zenekara, amely minden este a De la Ville kávéházban hangversenyez, egy kitűnő taggal szaporodott, aki gondokán kíséri a zenekart, de esténként szőlőben is huzza a szebbnél-szebb magyar nő-tákat. A jeles cigányzenekar megérdemli a magyar közönség részéről a támogatást.

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez idők Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től *Fiuméba*, Corsia Deák 30, (Ossoninack-féle ház) I. emelet helyezi át.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

A trónörökös Keszthelyen.

Ítélet a Lengyel-Hajdu ügyben.

A kancellár pöröl.

Halálos kardpárbaj.

Halál dirigálás közben.

Szörnyű robbanás.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, okt. 30. A képviselőház ma *Justh Gyula* elnöklésével ülést tartott.

Hodzsza Milán, *Beniczky Ödön* és *Popp Csicsó* képviselők a csernovicai vérengzések dolgában interpellálják a belügyminisztert.

Ezután *Popovics Dusan* horvát képviselő beszél. Szavait magyarul kezdi. A kormánynak Horvátországgal szemben elfoglalt politikáját bírálja, szövé teszi a folytonos lapelkobzásokat majd horvátul folytatja beszédét.

Közben *Justh Gyula* elnök arról értesül, hogy *Popovics* szebaül beszél. Figyelmezteti a szónokot, hogy csak horvát nyelven mondhatja el beszédét s ha szerbül folytatja, megvonja tőle a szót.

Utána *Lukácsiu* beszél, szintén a kormány ellen.

Az ülés folyik.

A trónörökös Keszthelyen.

KESZTHELY, okt. 30. *Ferenc Ferdinánd* trónörökös ma *Festetics Tasziló* gróf látogatására ide érkezett. A trónörökös ma délelőtt sétakocsikázott a városban, amely teljes lobogó-díszben van.

Ítélet a Lengyel-Hajdu ügyben.

BUDAPEST okt. 30. A budapesti büntető törvényszéken ma hirdették ki óriási érdeklődés közepette az ítéletet a Lengyel-Hajdu-féle ügyben, amelynek tárgyalása két napig tartotta izgalomban a közönséget. A törvényszék *Hajdu Gyulát* vétkesnek mondotta ki és hivatalos titok megsértése címén **Hajdut tizenégy napi államfogházra**, *Lengyel Zoltánt* pedig mint bűnrésztét két napi államfogházra ítélte. Mind a két fél föllebbezett az ítélet ellen.

A kancellár pöröl.

BERLIN, okt. 30. A berlini törvényszék november 6-ára tüzte ki a birodalmi kancellár pörének tárgyalását *Brand* író ellen, aki *Bülow* herceget hasonló vádakkal illette, mint *Harden* a *liebenbergi főúri társaságot*. Az ügyészség három napos határidőt engedett a perbefogott cikkirónak, hogy kifogásait megtehesse, tanuk gyanánt pedig beidézte *Schaefer* titkos tanácsost és *Bülow Bernát* grótot, a kancellár jogászunokaöcsesét. A tárgyalás iránt, amelyen *Bülow* herceg is jelen lesz, igen nagy az érdeklődés és a kíváncsiak ezrei mozgósítottak minden képzelhető protekciót, hogy bejuthassanak az ülésterembe.

Halálos kardpárbaj.

KÉZDIVÁSÁRHELY, okt. 30. *Kelemen István* földbirtokos ma súlyos feltételi kard-

párbajt vívott *Tisza Jenő* főhadnaggyal, *Kelemen* halálosan megsebesült.

Halál dirigálás közben.

VELENCE, okt. 30. *Calassione* karmester tegnap miközben a *Márkus-téren* adott hangversenyt dirigálta, hirtelen lebukott a pódiumról s holtan összeesett. A közönségen nagy rémület vett erőt. *Calassione* volt az első, ki zenekarával nyilvános téren *Wagneri* szerzeményeket játszott.

Szörnyű robbanás.

LITKE, (Németország), okt. 30. Egy iteni gyár gépházában ma szörnyű robbanás történt. A tetőzet a levegőbe röpült, több munkás meghalt, számosan megsebesültek.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarúsító üzletben, *Vincenzo de Domini-utca*. — Az *Ivancich-feje* hírlapelarúsító üzletben. — A m. kir. dohánygyártózsében, *Piazza Elisabetta*. — *Capudi Romualdo* likőrüzletében, *Deák Corso*. — *Devescovich Gio. trafikban*, *Riva Szápáry*. — *Barbis Gio. trafikban*, *Via Adamich* és kiadóhivatalunkban.

Felelős szerkesztő: *Murai Jenő*.

Szerkesztő: *Korcsmáros Pándor*.

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

A

MAGYAR VENDÉGLÖBEN

egész héten át

Fehér Poldi

hirnevés hegedűművész,

aki most érkezett vissza amerikai utjából

HANGVERSENYT AD

tíz tagu zenekarával.

Egy szépen butorozott szoba

két fiatal urnak vagy egy házaspárnak kiadó-Belvedere, *Via Montuosa*, a négyes számú villával szemben, 2-ik villa, 1-ső ajtó, balra. Értekezhetni ugyanott *Sztojanovits Bélánénál*.

!!FIGYELEM!!

Az őszi idényre
Amerikai cipők

jótállás mellett a legnagyobb választékban kaphatók kizárólag

GEORGIJEVIĆ S.

első és legnagyobb cipőüzletében
Fiume, Corso.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI
FIUME, Corso II.

Az őszi és téli idényre

óriási készleteink érkeztek minden osztályban. Minthogy a legjelentékenyebb gyárak készítményeinek kizárólagos elárúsítása cégünknek van fentartva és tekintettel ama óriási mennyiségekre, melyeket trieszti házunkkal egyetemben vásárolunk, módunkban van a legjobb minőségeket a legmérsékeltebb árakon ajánlani.

Selyem- és gyapju-szövetek.

Brünni szövetek divatos színek, 120 cm. magas 60 krajczár.

Cheviotte nagy választékban 55 krajczártól feljebb.

Igen szép kamgarn szövetek, divatos színek 65 krajczártól 4 frt 50-ig.

Angol szövetújdonságok 78 krajczártól feljebb.

Szőnyegek és butorszövetek.

Szővettfüggönyök (pároneknt draperiával) 1 frt 10-től 36 frtig.

Legfinomabb axminster szalonszőnyegek 200+300 22 frt 50 kr.

Szmírnaszőnyeg-utánzatok 200+300 6 frt 90 kr.

Futószőnyegek a legnagyobb választékban méterje 20, 28, 38, 50 krajczár, egészen 4 frt 50-ig.

Alkalmi vétel: Himzett plüss-asztalterítők 7 frt 50 kr.

Barchendek.

Velour flanellette, garantált színek, óriási választékban méterje 25 krajczár.

Flanel-barchend blúzoknak, elsőrendű minőség, sötét színek, 25 kr.

Gyapju flanel, gyönyörű minták méterje 42 és 65 krajczár.

Ezenkívül legfinomabb csikos és koczkás barchendek ruháznak, valamint barchend-pique.

Ajánlunk ezenkívül a legelső magyar és osztrák gyárakból fehéremű-vásznakat és asztali készleteket.

Alkalmi vétel: Tapestry futószőnyegek 1 frt 35 kr. gyapjuból, méterje

Női- és férfi-fehérenemű.

Egy nagy tétel chiffonnőing 1 frt.

Finom chiffon női alsószoknyák, gazdag himzéssel 1 frt 25 kr.

Menyasszonyi kelengyék jutányos áron készítenek ki.

Chiffon férfiingek, jó minőség 1 frt 70 kr.

Fehér férfi-hálóingek legfinomabb kretónból 1 70 kr.

Rendkívüli választék csipkékben, himzésekben, csipkeszövetekben és valamennyi díszáruban. Gyönyörű női bluz-újdonságok, női konfekciók, kötének nők és gyermekeknek és a legújabb fehéremű gyermeknek.

Téli trikók.

Bolyhos trikotingek férfiaknak drbjá 75, 90 kr, 1 frt 30 és feljebb.

Bolyhos trikotingek férfiaknak darabja 85 kr., 1 frt és feljebb.

Férfi- és női trikotingek, kiváló jók 65, 75 kr. és feljebb.

Fekete és színes női harisnyák 35 krtól feljebb

Ezenkívül a legjobb minőségű tiszta gyapjutrikók, harisnyák, fűzővok, hie d'Écot cikkek s legfinomabb selyemtrikók.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI

TRIESZT, *FIUME, Corso II.* BÉCS, I. Gönzagasse 14. Corso 9.

Szabott árak! Szabott árak!

Halottak napjára!

Első fiumei virágcsarnok
BREISACH R.
es. és k. udv. szállító FIUME, Piazza Elisabetta 2. sz.

Halotti koszorúk nagy választéka
természetes és művirágból. —
Gyöngykoszorúk. - Fémkoszorúk
porcellánvirágokkal minden alak-
ban és nagyságban jutányos áron.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ATELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével
tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt
uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstölthús különlegességeket, napoként hozatok valódi bécsi vírstíket és azokat helyiségemben melegen is felszolgálom.

Stajer hizlalt baromfiak, kaesák, libák, tisztán kikészítve, hidegen és melegen.

Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A Kőbányai Polgári Serfőzde sokszor díjazott és közkezdvelt világos márciusi és barátsöre csapról mérve palacsórt jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkitűnőbbek.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást bizosít **KUHN GYULA.**

Szent-István vedjegyű Dupla Maláta-sör palackokban.

VELENCE
CAVALLETTO
SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében
teljesen ujjáalakítva.

Szobák 2¹/₂ lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!
GÖZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:
Serantoni és Fratelli Scattola.

VELENCE
HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

Pension Jeanette
LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.

Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.

Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

BRISTOL PENSIÓ
és
RIVIERA PENSIÓ
LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

Mészárszékemben
Fiume, Piazza delle Erbe 15. szám alatt
(az Anderle-féle üzlet mellett) kitűnő

bécsi virsli
és saját készítményű
mindennemű füstölthús
állandóan frissen kapható.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom egyúttal mészárszékemnek mindig elsőrendű marha-, borjú- és sertéshusait.

Teljes tisztelettel
SEPICH MÁRTON
Piazza delle Erbe 15. sz.

Magyar cég. **Uj vaskereskedés.** Nagy választék

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy a Rauschel-féle divatárúüzlet eddigi helyiségeiben (VIA DEL POZZO 2.) a legközelebbi napokban **vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási** cikkekben nagyszabású új üzletet nyitunk.

Budapesti nagy szakmabéli cégeknél szerzett eddigi tapasztalataink alapján reméljük, hogy nagybecsű vevőink igényeit úgy ár, mint minőség tekintetében a legteljesebb mértékben ki fogjuk elégíteni.

A n. é. közönség szíves támogatását kéri
mely tisztelettel **WELLMANN TESTVÉREK.**

SZOBA ÉS CIMERFESTŐ
VÁLLALAT.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Via del Pino 9. szám** alatt cimer-, szobafestő és másoló-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszletfestést, mázolást a legegyszerűbb kivitelű a leggazdagabbig.

Fa-, bádog-, vászon- és üveg-ciméltáblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel
KURZ FRIGYES és TSA
Via del Pino 9. szám.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RESZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után
4¹/₂% netto kamatot
terít meg feleink.
A járadékadót a bank önmaga viseli.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Dr. PACHANY A.
FOGORVOS FIUMÉBAN
működik minden hétfőn, szerdán és csütörtökön é. u. 3—5
„VILLA FELICE“ ABBAZIÁBAN.

VÉGELADÁS.
A Via del Fosso II. sz. alatt levő, azelőtt
Schlenz és Társa-féle
ÜVEGKERESKEDÉS
teljes felszámolása folytán a raktáron levő összes áruk, mint üvegporcellán, lámpák, tükrök, képek, képkeretek, díszműáruk s számtalan kisebb-nagyobb ajándéktárgy kicsinyben és nagyban bámulatos olcsó áron adatnak el.

Asztalosoknak Fiumében soha sem létezett különösen olcsó árak.

A tulajdonos.

**Uj műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.**
Brott Lajos
Fiume Via Germania, (Mieullinó és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszőveket, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási czélból mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap **elérhető!**

A n. é. közönség pártfogását kéri
Brott Lajos műfestő.

Magyarul-németül-olaszul tudó
ügyes elárusítónót
felvesz a Fiumei Kenyérgyár. Értekezhetni naponta este 7-től 8-ig Via Gisella 3.